

Žalm 137 - Hlad' len na Ježiša (1M 13.9.2020)

Dnes by som sa chcel s Vami podeliť z textom žalmu 137, ktorý mi je blízky a vždy keď si ho čítam tak Pán Boh mi odkrýva nové veci. Pred niekoľkými týždňami som kázal na tento žalm v Mengusovciach a keď som sa modlil a premýšľal na d slovom ktoré by som priniesol nášmu spoločenstvu, tak Pán Boh mi dal na srdce tento žalm. A napriek tomu že som na neho kázal v auguste, tak Božie slovo je úžasné v tom že Pán Boh nám odkrýva stále a stále nové veci. A tak aj ja keď som si pripravoval túto kázeň som mohlo načerpať nové veci ktoré Pán Boh ukázal aj mne.

Čítajme teda spolu Žalm 137, kde budeme čítať spolu od 1 až po 6 verš.

Žalm 137

1 Pri babylonských riekach, tam sme sedávali a plakávali, keď sme spomínali na Sion.

2 Tam sme na vrby vešali svoje citary.

**3 Tí, čo nás ta odviekli, žiadali, aby sme im zaspievali; veselý spev chceli tí, čo nás sužovali:
Zaspievajte nám sionské piesne!**

4 Ako by sme mohli spievať pieseň Hospodina v cudzej krajine?

5 Keby som zabudol na teba, Jeruzalem, nech sa zabudne na moju pravicu!

**6 Nech sa mi jazyk prilepí na podnebie, ak sa nerozpamätám na teba, ak mi Jeruzalem nebude
vrcholom radosti.**

Skôr ako prejdeme spolu náš text rád by som priblížil situáciu v ktorej sa ocitli títo ľudia a hlavne prečo sa to stalo. Celý tento žalm opisuje situáciu a citové rozpoloženie Izraela zo zajatia v Babylone.

Myslím si, že keby som dal otázku: „Prečo sa Izraelský národ ocitol v Babylone?“ ... tak všetci by ste povedali: „Pretože hrešili a neposlúchali Boha.“

Posledným pobožným Judským kráľom pred odvlečením národu do Babylonu bol Joziáš. Všetci králi ktorý nasledovali po ňom, (boli štyria), boli bezbožný. O poslednom z nich čítame Cedekiášovi čítame 2. Kronikej 36.

12 Hospodinovi, svojmu Bohu, robil naprotiveň. Nepokoril sa pred prorokom Jeremiášom, hovorcom Hospodina. 13 Dokonca sa vzbúril proti kráľovi Nebúkadnecarovi, ktorý ho zaviazal prisahou na Boha. Tvrdošijne sa vzpíeral a zanovite odmietal návrat k Hospodinovi, Bohu Izraela.

Králi boli často obrazom svojho ľudu, alebo ľud obrazom svojho kráľa.

14 Ba i všetci vedúci kňazi a ľud sa stávali čoraz viac nevernejší. Nasledovali rôzne ohavnosti národov, čím poškvrnili dom, ktorý si Hospodin posvätil v Jeruzaleme.

Toto je obdobie, kedy Pán Boh bol veľmi trpezlivý so svojim národom a kedy, znovu a znovu posielal svojich prorokov a prehováral k svojmu ľudu a to hlavne cez proroka Jeremiáša.

Čítame:

15 Hospodin, Boh ich otcov, im po svojich posloch dával včas výstrahu, lebo mal súcť so svojím ľudom a svojím príbytkom. 16 Tí však posmeškovali Božích poslov, pohrdali jeho slovami a potupovali jeho prorokov, až sa hnev Hospodina natoľko vystupňoval proti ľudu, že mu nebolo už pomoci.

Pán Boh ich varoval znova a znova, aby sa navrátili k nemu a oni nič. Národ reagoval tak, že uprednostnil posolstvá falošných prorokov a odmietal proroctvá o ťažkých časoch a Božích súdoch.

Miesto toho radšej počúvali proroctvá o tom, že nepríde na nich žiadne zlo, o prosperite, pokoji a požehnaní.

Tak veľmi sa mi podobá situácia o ktorej sme čítali, dobe v ktorej práve žijeme.

To bol dôvod prečo bol Jeremiáš niekoľko krát vo väzení a dokonca ho chceli zabiť. Nakoniec sa, ale naplnilo to čo národu Pán Boh zaslúbil, pretože tento ľud sa nepokoril a neobrátil späť k svojmu Bohu.

Čítame:

17 Priviedol na nich chaldejského kráľa, ktorý vo svätyni pobil mečom ich mládencov, neušetril mládenca ani pannu, ani starca, ani veľmi zostarnutého človeka. Všetkých vydal do jeho moci. 18 Všetko veľké i malé náčinie Božieho domu, poklady Hospodinovho domu, poklady kráľa a jeho hodnostárov, všetko to odniesol do Babylonu. 19 Potom zapálili Boží dom, strhli hradby Jeruzalema a všetky jeho paláce spálili. Tak vyšli všetky vzácnosti navnivoč. 20 Tých, čo unikli meču, presídlil do Babylonu. Tam museli jemu a jeho synom slúžiť ako otroci až do nástupu perzskej vlády. 21 Tak sa splnilo slovo Hospodina, vyrieknuté Jeremiášom: Kým si krajina nevynahradí svoje soboty. Po celý čas, kým bola pustá, odpočívala, aby sa naplnilo sedemdesiat rokov

Toto boli okolnosti za ktorých sa dostal Izrael do Babylonského zajatia a je to situácia v ktorej sa nachádzali ľudia v našom žalme.

Dal som si otázku prečo bol tento žalm napísaný. Sme zvyknutý na žalmy v ktorých je oslava Pán Boha za to aký je, čo urobil a čo urobí, alebo aj keď čítame žalm v ktorom ten pisateľ prežíva niečo ťažké, tak môžeme v tých žalmoch vnímať nádej, že niečo sa zmení, že Pán Boh prinesie úľavu alebo vyslobodenie.

Tento žalm 137 je však iný. Je to vyliatie srdca človeka, ktorý stratil všetko na čom mu záležalo ale stratil aj nádej. A aj keď sa pisateľ neskôr vrátil späť zo zajatia, tak nemôže zabudnúť.

Položil som si otázku, kde odpovede na ňu mi pomohli pochopiť čo tento žalm znamená pre mňa osobne a verím, že odpovede pomôžu aj Vám vo Vašom osobnom živote.

Prečo nedokázali Izraelci oslavovať Boha v Babylone? Alebo : Prečo ja nedokážem oslavovať Boha v mojom životnom Babylone?

1. Nedokázali to pretože nedokázali prijať stav v ktorom sa nachádzali ako Božiu cestu pre ich život a ich národ.

Verím tomu, že tento národ(aspoň jeho časť), si uvedomovala a verím že im bolo ľúto, že nepočúvali prorokov a neodvrátili sa od svojich ciest. Tento trest bol pre nich veľkou ranou.

Za čias Jeremiáša, Ezechiela boli ľudia presvedčení, že všetky tieto zlé veci sa im dejú pre hriechy ich otcov. Nie pre svoje vlastné hriech, nie pre ich modloslužbu, hoci im proroci ktorých znovu a znovu poslielal Pán Boh na tento hriech poukazovali.

Títo zajatci boli sklamaný a nechceli oslavovať Boha a netúžili si spievať netúžili sa radovať.

Dokonca som čítal, že v Židovských povestiach sa hovorí o tom, že keď Babylončania nútili týchto hudobníkov(boli to Levíti) hrať a spievať pre ich zábavu, tak oni si odhrýzli konce prstov aby nemohli hrať na citaru.

Prečo chválime Boha?

V Žalme 48:1 čítame že: „Veľký je Hospodin, hoden veľkej chvály.“

V Žalme 100:5 čítame dôvody na chválu a vďaka Pánu Bohu: „ Lebo Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!“

Chceme vyvýšiť Jeho meno a osláviť ho za to čo urobil, čo urobí, aký je, čo znamená v našom živote.

Naša chvála teda nemá prameniť iba z toho čo my sami prežívame, ale má to byť pohľad na Pána Boha, musíme si uvedomiť že napriek okolnostiam sa on nezmenil a on je stále dobrý, a stále zhovieva, jeho milosť je stále na mojom živote a jeho vernosť je pri mne a nikdy ma neopustí.

Taký je On. Preto ho mám chváliť. Moja chvála je vstupnou bránou do Božej prítomnosti.

*Isaiah 60:18 Nepočuje sa viacej v tvojej zemi o násilí, spustošení a skrúsení v твоjich hraniciach, a nazveš svoje **múry spasením** a svoje **brány chválou**.*

Naša vlastná predstava o chvále je často sústredená iba na to že je to spev nejakých chválospevov. Ale nie je to tak. Pretože práve cez chválu máme prístup do Božej prítomnosti a práve skrze našu chválu hovoríme Bohu a PJ aby zaujal svoj trón, zaujal svoje miesto aj v mojom živote. Cez chválu uznávam, že on je môj jediný Kráľ.

Psalms 22:4 Ale ty si svätý, ktorý tróniš na chválach Izraelových.

Z toho ľudského pohľadu by bolo veľmi ťažké hľadať dôvod, prečo by mal Izrael chváliť Boh v situácii v ktorej sa nachádzal. Zdá sa, že ich Pán Boh opustil a nechal ich odvieť do otroctva. Na druhej strane čo pre nich Boh znamenal? Ich králi a aj oni slúžili modlám a skutočného Boha ignorovali. V Jeremiášovi je napísaná výčitka PB, voči svojmu ľudu, že každé mesto malo oltár pre cudzích Bohov a v Jeruzaleme mala každá ulica takýto oltár. Pán Boh bol pre nich len súčasťou tradície, ale nič osobné, dokonca pre mnohých už nebol ani tradíciou.

Pán Boh nechal odvieť Izrael do Babylonu, pretože jeho trpezlivosť s jeho národom bola veľká, ale už nemalo význam ďalej plyvať slovami. Dokonca zakázal sa Jeremiášovi modliť za národ. Božia láska k národu sa však nezmenila, ale on sa rozhodol použiť inú metódu, aby pochopili čo im chce povedať, pretože jeho slovám asi nerozumeli, alebo nechceli rozumieť. Pán Boh sa nezmenil.

Pán Boh môže aj do nášho života dopustiť ťažké obdobie. Vtedy si musíme položiť tieto otázky:

Môžem ho v tejto chvíli chváliť? Čo pre mňa v tejto chvíli Pán Boh znamená? Je môj vzťah s ním osobný?

Ak zažívaš osobný vzťah s Bohom, tak zistíš, že Pán Boh ťa veľmi miluje a aj keď prišlo niečo do tvojho života čo ťa vyrušilo, niečo neprijemné, niečo čo možno bolí, tak napriek všetkým týmto okolnostiam Pán Boh na teba nedopustí nič čo by si nemohol zniesť. To čo sa deje je v jeho ruke a on má svoj zámer, ktorý chce naplniť v tvojom živote aj cez túto momentálnu ťažkú situáciu v tvojom živote.

Toto je dôležité. Pretože iba vtedy, keď môj vzťah s PB je ok, iba vtedy dokážem chváliť Pána Boha aj napriek ťažkým okolnostiam, ktorými možno práve prechádzam vo svojom živote.

Pán Boh nechce aby sme ho chválili iba v situácii keď prežívame požehnanie a keď sa máme dobre, ale chce aby sme mu vzdali chválu aj v situáciách, kedy zažívame svoj vlastný Babylon života.

Isaiah 61:1 „Duch Pána Hospodina je na mne, pretože ma pomazal Hospodin, aby som zvestoval pokorným evanjelium; poslal ma obviazať skrúsených srdcom, vyhlásiť zajatým slobodu a väzňom otvorenie žalára,

2 a vyhlásiť rok milosti Hospodinov a deň pomsty nášho Boha, potešiť všetkých zarmútených,

3 obrátiť pozor na zarmútených Siona, dať im okrasu miesto popola, oleja veselosti miesto smútku, odev chvály miesto ducha malomyselnosti. A budú ich volať dubmi spravodlivosti, sadením Hospodinovým, aby bol oslávený.“

Verš 3 je práve pre tých, ktorí sú zarmútení a zažívajú trápenie vo svojom živote. Pokiaľ nechcem aby môj život sa utápal v depresii a beznádeji a chcem byť imúnny proti útokom diavla, jeho myšlienkam ktoré mi chce podsúvať, tak si obleč odev chvály. Potom sa k vám neodváži priblížiť.

Chvála môže priniesť riešenie a víťazstvo do nášho života aj keď zažívam svoj vlastný Babylon. Pre mňa osobne je nádherný príklad toho že chvála môže priniesť prielom do ťažkej situácie v ktorú sa nachádza. Nádherný príklad môžeme vidieť v Pavlovi a Sílase:

Skutky 16:25,26 - ²⁵ Okolo polnoci sa Pavol a Sílase modlili, spievali Bohu chválospevy a väzni ich počúvali. ²⁶ Vtom nastalo také silné zemetrasenie, že sa otriasali základy žalára. Všetky dvere sa odrazu otvorili a všetkým sa uvoľnili putá.

Pavol a Sílase sa nenachádzali v jednoduchšej situácii, ale napriek tomu dokázali oslavovať a chváliť Boha. Skrze túto chválu prišiel prielom do ich ťažkej situácie a oni mohli zažiť víťazstvo nad úkladmi toho zlého a dokonca Pán Boh si celú túto situáciu použil na to aby mohli byť zachránení ďalší ľudia pre večnosť. Pavol a Sílase dokázali prijať stav v ktorom sa nachádzali ako Božiu cestu pre ich život a preto vedeli v tejto situácii oslavovať Boha ktorý je nad tým.

Ak ale nezažívaš osobný vzťah s Bohom, tak možno sa Pán Boh rozhodol, že už slová nestačia. Možno za tebou poslal už príliš veľa bratov a sestier, tak ako posielal Jeremiáša. Možno Ti chce iným spôsobom ukázať ako máš ísť ďalej v svojom živote. Chce aby si sa vrátil, aby si ho hľadal a obnovil svoj vzťah s ním.

Takže tou prvou vecou, prečo nedokázali Izraelci oslavovať Boha v Babylone? Alebo: Prečo ja nedokážem oslavovať Boha v mojom životnom Babylone? bolo:

1. Nedokázali to pretože nedokázali prijať stav v ktorom sa nachádzali ako Božiu cestu pre ich život a ich národ.

Druhá odpoveď je:

2. Pretože nedokázali odpustiť

Od siedmeho verša nášho žalmu čítame:

7 Pripomeň, Hospodin, synom Edómu deň Jeruzalema, keď volali: Zbúrajte, zbúrajte ho do základov!

8 Dcéra Babylon, ty ničiteľka, blažený, kto ti primerane odplatí, čo si nám spôsobil!

9 Blažený, kto tvoje deti pochyť a roztrieska o skal.

My ľudia sme zvláštny. Ak sa nám stane krivda, niekde v nás sa táto skúsenosť hlboko zakorení a mi sa nevieme vzdať tejto myšlienky. Dokonca keď stretneme človeka, ktorý nám to zlo urobil, tak hneď sa nám ako vo filme premietne celá ta situácia, ktorá sa udiala, keď nám bolo ublížené. Zožierame sa tým, ľutujeme sa a nevieme zabudnúť. Čím ťažšia rana to bola, tým horší je náš stav. Vo svojom srdci túžime po spravodlivosti, často máme na mysli presne ako by ta spravodlivosť mala vyzerieť.

Edómci a Moábčania boli susedia Judska a dávny nepriatelia. Niekoľko krát napadli Judsko. Boli určitý čas pod nadvládou Judska. Preto sa Edom radoval, keď boli Izraelci vzatý do zajatia do Babylona, hoci oni sami v tej dobe boli vazalským štátom Asýrie.

Táto nevraživosť trvala celé roky. Izraelci nevedeli zabudnúť Edomcom ich pomoc Babylonu a radosť z ich pokorenia a nešťastného odviečenia do Babylona. Babylončanom nemohli zabudnúť že ich zajali a odviedli z ich krajiny do Babylonu.

O neodpustení, či nenávisti by mohla byť jedna celá kázeň. To čo som chcel povedať je, že naše neodpustenie bráni tomu, aby sme mohli mať plnohodnotný vzťah s Bohom, pretože naše neodpustenie je hriechom v Božích očiach a náš hriech nám bráni v tom, aby sme zažívali osobného Boha v našom živote.

Pán Boh už dávno pred tým vyriekol súd nad Edómom aj Babylonom a Pán Boh chce aby sme odplatu a spravodlivosť nechali na ňom.

Človeku ktorý Vám ublížil, môžete odmietať odpustiť, nerozprávate sa s ním, môžete ho ohovoriť, alebo mu to rovnakým spôsobom vrátiť. Môže sa ale stať, že ak vezmete pomstu do vlastných rúk, Boh ustúpi a dovoľí aby Vaša pomsta nahradila tu jeho.

Pán Ježiš hovorí: **Lukáš 18:7,8**

⁷ Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Vari bude meškať s pomocou pre nich? ⁸ Hovorím vám: Hneď sa ich zastane.

Pán Boh nám cez svoje slovo hovorí že máme nenávidieť zlo, nespravodlivosť každý hriech a akúkoľvek nemorálnosť, ale čo sa týka pomsty tak Pán Boh hovorí jednoznačne:

Rimanom 12:19

¹⁹ Milovaní, nepomstite sa sami, ale dajte miesto hnevu. Veď je napísané: Mne patrí pomsta, ja odplatím, hovorí Pán.

Pán Boh chce aby si odpustil a všetko ostatné nechal na neho. On nechce aby tvoje vnútro plnila a zožierala túžba po samo spravodlivosti ale PB chce, aby si sa mu otvoril, aby On mohol vyliečiť tvoje zranenie a priniesť pokoj do tvojho vnútra.

Veľkým príkladom aj pre mňa je Corrie Ten Boom. Ktorá sa po tom čo zažila koncentračný tábor, bola schopná a ochotná odpustiť tým čo jej ubližovali keď bola v tábore a nie len to ale bola ochotná sa o nich stráť keď vojna skončila.

Odpustenie neočakáva, že ten druhý sa zmení. Odpustiť znamená položiť to pred kríž a vyznať: Pane Ježišu ja nechcem túto krivdu niesť. Ja ju skladám pred tebou, pretože nechcem aby plnila moje srdce, lebo v mojom srdce je miesto len pre teba a tvoje svetlo, tvoju nádej a tvoj pokoj. A tak to skladám pretože viem že ty si povedal: *Mne patrí pomsta, ja odplatím, hovorí Pán.*

Tou poslednou treťou vecou prečo nedokázali Izraelci oslavovať Boha v Babylone, alebo: Prečo ja nedokážem oslavovať Boha v mojom životnom Babylone? bolo:

3. Že sa nepozerali správnym smerom.

Cez Babylon tiekli dve rieky. Eufrat a Tigris.

1 Pri babylonských riekach, tam sme sedávali a plakávali, keď sme spomínali na Sion.

Hneď v prvom verši sa píše, že títo ľudia sedeli pri riekach Babylona a nekochali sa ich mohutnými tokmi, pretože sú to veľké rieky, ale naopak smútili a plakali za tým čo bolo a už možno nebude. Spomínali na Sion a na veci ktoré zažili. Nielen to. Čítame, že oni povešali svoje harfy na vrby a doslova by sa dalo povedať, že hodili flintu do žita, vzdali to a utápali sa v spomienkach.

Keď príde ťažký čas do tvojho života, bude ťa to ťahať k spomienkam aké to bolo, aké to už nebude, budeš žiaľovať nad tým v akej si sa ocitol situácii.

Pán Boh nám nezakázal byť smutný ani skrúsený. Pán Boh nám nezakázal plakať na tým čo s nami je, nad naším stavom a našou situáciou. Pán Boh, ale nechce aby náš pohľad ostal pohľadom dozadu. Pohľadom na to čo bolo a už nie je. Pán Boh od nás očakáva iný pohľad. Poďme si ukázať aký. Skúsme sa pozrieť na iného muža, ktorý tiež bol smutný, ktorý stál pri tej istej rieke ako títo ľudia, ale jeho pohľad bol iný.

Prečítam z knihy Daniel z 10 kapitoly od 2. Verša

2 V tých dňoch som ja, Daniel, truchlil tri týždne. 3 Nejedol som chutný pokrm, ani mäso a víno sa mi nedostalo do úst. Vôbec som sa nepomazal olejom, až kým neprešli tri týždne. 4 Dvadsiateho štvrtého dňa prvého mesiaca som bol na brehu veľkej rieky Tigris. 5 Keď som zodvihol zrak, videl som nejakého muža oblečeného do ľanového odevu s pásom zo zlata z Úfazu na bedrách. 6 Jeho telo bolo ako chryzolit a jeho tvár bola podobná blesku. Jeho oči boli ako plamene ohňa, jeho ramená a nohy ako lesk bronzu a jeho hlas ako hrmenie. 7 Len ja sám, Daniel, som mal to videnie. Muži, ktorí boli so mnou, ho nevideli, ale prepadla ich veľká hrôza a dali sa na útek do úkrytu. 8 Zostal som teda sám

a sledoval som to veľké videnie. Neostala však vo mne sila. Môj dôstojný výzor sa zmenil na nepoznanie a sila ma celkom opustila. [9](#) Vtom som počul jeho hlas. Vzápätí som v bezvedomí padol tvárou na zem. [10](#) Tu sa ma dotkla ruka, zatriasla mnou, takže som sa zdvihol na kolená a dlane. [11](#) Povedal mi: Daniel, vzácny muž, venuj pozornosť slovám, ktoré ti hovorím. Postav sa na svoje miesto, pretože teraz som poslaný za tebou. Kým mi to hovoril, s chvením som sa postavil. [12](#) Potom mi povedal: Neboj sa, Daniel, lebo od prvého dňa, keď si sa rozhodol porozumieť a pokoriť sa pred svojím Bohom, tvoje slová boli vypočuté a ja som kvôli tomu prišiel.

Keď sa prestanete pozeráť na Ježiša a pozeráte sa na svet, čo vás obklopuje, na okolnosti, na samého seba, či na ostatných, tak vtedy zavesíte svoju gitaru na vrbu jednoducho preto, lebo stratíte z dohľadu cieľ.

Aj Daniel bol smutný, ale Daniel urobil niečo iné on sa nezameral na to čo bolo, ale pozdvihol svoj zrak hore k Pánu Bohu a očakával, čo Pán Boh prinesie do jeho života. Očakával, čo urobí Boh s touto situáciou. Ostatný okolo neho hľadeli niekde inde. Možno dozadu, možno do zeme, ale nie hore.

Čo sa stalo?

Pán Boh Daniela nevytrhol zo zajatia, nevrátil ho do Jeruzalema, ale Pán Boh bol sním. Daniel hľadel v tejto situácii na Pána Boha a očakával že on sa postará. Zažíval osobný kontakt s Pánom Bohom v jeho situácii a Pán Boh mu odpovedal a konkrétne ho viedol. Naplňal jeho život na rozdiel od tých ktorý sa pozerali dozadu.

Pán Boh ťa možno nevytrhne z tvojej krízy, z tvojej ťažkej životnej situácie, ale on bude s tebou a bude naplňovať tvoj život a kráčať po tvojom boku v ústrety budúcnosti, ktorú ti pripravil.

Pán Boh chce aby si ho hľadal aj keď prežívaš svoj Babylon. Tvoj pohľad hore Ti dovolí zažiť jeho blízkosť v tvojom živote.

Pán Boh chce aby si sa aj na svoju ťažkú situáciu pozeral ako na Božiu cestu v tvojom živote. Boh chce aby si odpustil, tým čo ťa sklamali a čo Ti ublížili. On chce aby si zdvihol svoj zrak k nemu, hľadel na neho a On sa Ti priblíži, pôjde s tebou a s jeho pomocou ťa prenesie cez to čo prežívaš.

Pán Boh zaslúbil, že keď sa pokoríme a budeme hľadať jeho tvár, tak on sa k nám prizná a dá nakoniec východ z Babylonu nášho života, tak ako budem čítať v texte na záver.

Na záver by som chcel prečítať ten krásny text z Jeremiáša 29:11, ale ja by som chcel prečítať viac veršov.

Jeremiáš 29:

[11](#) Ja poznám svoje zámery, ktoré mám s vami — znie výrok Hospodina — sú to zámery pokoja, a nie nešťastia; dám vám budúcnosť a nádej. [12](#) Keď budete ku mne volať, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vypočujem vás. [13](#) Budete ma hľadať a nájdete ma, lebo ma budete hľadať celým svojím srdcom. [14](#) Dám sa vám nájsť, znie výrok Hospodina — zmením váš údel, zhromaždím vás

spomedzi všetkých národov a zo všetkých miest, kam som vás rozptýlil — znie výrok Hospodina — a vrátim vás na miesto, odkiaľ som vás odviedol do zajatia.

Nech nám v tom Pán Boh pomôže. Amen.